

Bs Nguyễn Xuân Hiền - Khoa GPB

1. Sơ lược:

U màng não chiếm 30% tất cả các u nguyên phát não, khoảng 4,5 người trên 100000 dân. Phân loại u màng não là lành tính. U thường được phát hiện ở thập niên 70 của đời sống. Nguy hiểm của bệnh não u ở nam giới, tỷ lệ này là 2:1. U màng não trẻ thì càng nguy hiểm ở nữ giới với tỷ lệ 10:1, đặc biệt là ở vùng thùy ngấm. U thường có kiểu mô hình grade thấp, grade cao thì hay gặp trẻ em và nam giới.

Hầu hết u màng não có tiến triển chậm và diễn hình với triệu chứng tăng áp lực nội sọ dần dần. Nhức đầu và co giật là phổ biến, các triệu chứng khác tùy thuộc vào vị trí và kích thước khối u.

Nguyên nhân:

- Tia xạ là một trong những nguyên nhân gây u màng não.
- U màng não có liên quan đến đột biến gen trội (NF2) nằm trên nhiễm sắc thể thường (22q12)
- U màng não còn nằm trong các hội chứng di truyền như: Cowden, Gorlin,...

2. Phân loại mô hình cựa u màng não:

2.1. Đặc điểm lâm sàng và phân loại mô hình theo WHO:

Mặc dù hầu hết u màng não là lành tính nhưng nguy cơ tái phát cao, thậm chí sau khi đã cắt bỏ hoàn toàn u. Rốt hiếm gặp u màng não ác tính.

Phân loại mô học của u màng não

Viết bởi Biên tập viên

Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:37 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:47

Phân loại mô học của WHO nhằm để đoán tiên đoán các đặc điểm lâm sàng khác nhau của u màng não.

Có 3 loại u màng não theo phân loại của WHO, được tóm tắt trong hai bảng sau:

Bảng 1: Các biến thể mô học khác nhau của u màng não theo WHO:

U màng não có tiên triu thấp và nguy cơ tái phát thấp (WHO grade I), bao gồm:

- U màng não dạng thùy mô (Meningothelial meningioma)
- U màng não dạng sợi (Fibrous (fibroblastic) meningioma)
- U màng não dạng chuyển tiếp (Transitional (mixed) meningioma)
- U màng não dạng canxi hóa (Psammomatous meningioma)
- U màng não mạch (Angiomatous meningioma)
- U màng não dạng vi nang (Microcystic meningioma)
- U màng não tiết (Secretory meningioma)
- U màng não giàu lymphô bào (Lymphoplasmacyte-rich meningioma)
- U màng não chuyển sụn (Metaplastic meningioma)

U màng não với nguy cơ tái phát và tiên triu nhanh hơn (WHO grade II), bao gồm:

- U màng não không điển hình (Atypical meningioma)
- U màng não tế bào sáng (Clear-cell meningioma)
- U màng não dạng dây sụn (Chordoid meningioma)

U màng não có nguy cơ tái phát cao và/hoặc ác tính (WHO grade III), bao gồm:

- U màng não thoái sụn (Anaplastic (malignant) meningioma)
- U màng não dạng củ (Rhabdoid meningioma)
- U màng não dạng nhú (Papillary meningioma)
- U màng não với loại hoặc grade bất kỳ với chỉ số tăng sinh cao và hoặc xâm nhập sụn.

Phân loại mô học của u màng não

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:37 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:47

Bảng 2: Tiêu chuẩn WHO và grade mô học của u màng não

U màng não lành tính (Benign meningioma (WHO grade I)

- Biểu hiện mô học khác hẳn so với loại tế bào sáng, chordoid, dạng nhú hoặc dạng củ
- Thiêu tiêu chuẩn của u màng não thoái biến.

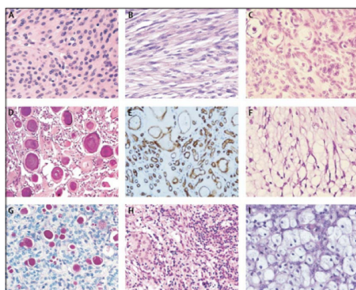
U màng não không điển hình (WHO grade II) (Mất trong ba tiêu chuẩn)

- Chỉ số phân bào ≥ 4 phân bào/ 10 quang trường nhìn.
- Ít nhất 3 trong 5 tiêu chí sau: Mật độ tế bào cao. Tỷ lệ nhân/ bào tăng. Hình nhân nổi rõ. Kích mô học dạng mạng. Có hoại tử u
- Xâm nhập xuyên sụn

U màng não thoái biến (ác tính) (WHO grade III) (Mất trong hai tiêu chí)

- Chỉ số phân bào cao, ≥ 20 phân bào/10 quang trường nhìn
- Tế bào dạng thoái biến (Kích mô học giống sarcôm, carcinôm hoặc giống melanôm)

2.2. Hình ảnh vi thể của các loại u màng não:

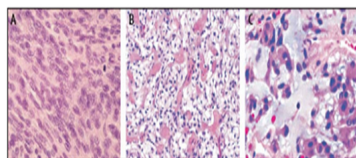

Hình ảnh vi thể của các U màng não lành tính (grade I) khác nhau
A. U màng não dạng thường mô B. U màng não dạng sợi C. U màng não dạng chuyển tiếp D. U màng não dạng sụn E. U màng não dạng mạch F. U màng não dạng vi nang G. U màng não dạng thể nang H. U màng não dạng giả lympho H2O I. U màng não dạng chuyển sụn.

Phân loại mô học của u màng não

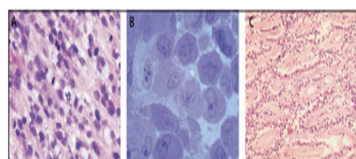
Vị trí bài Biên tập viên

Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:37 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 21 Tháng 5 2015 15:47

Hình ảnh vi thể của các loại u màng não không điển hình (grade II)

A. U màng não không điển hình với gia tăng hoạt động phân bào
B. U màng não loại tế bào sẫm, bào tương chứa nhiều glycogen
C. U màng não dạng dây sống, tế bào giống u dây sống (chordoma) nằm trong mô đệm nhện.

Hình ảnh vi thể của u màng não thoái hóa (ác tính) (grade III)

A. U màng não thoái hóa với nhân thoái hóa và nhiều gián phân bào.
B. U màng não dạng cơ vân, tế bào u tròn, lớn, bào tương rộng, nhiều hạt nhân to nằm trung tâm.
C. U màng não dạng nhú với hình ảnh mô học kiểu giả nhú.

Tài liệu tham khảo:

1. Trần Phụng Hinh, Tđi n bñ nh hñ c, Đñ i hñ c y dññ c TPHCM
2. Armed Forces Institute of Pathology (AFIP)
3. <http://neurology.thelancet.com> Vol 5 December 2006